

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštnino vred in v Mariboru s poštnim na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge evropske države 6 K. Kdor hodi sam pošt, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petlivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Uvoz srbske živine.

Zadnje nedeljo dne 15. marca je podpisal avstro-ogrski minister za zunanje zadeve baron Erenthal trgovinsko pogodbo s Srbijo. Dve leti so trajala pogajanja, ker kmečki poslanci niso hoteli privoliti nobenega uvoza srbske živine. Toda ko so prišli novi poslanci v državno zbornico, našli so se med njimi možje (med njimi tudi Roblek), od katerih je bilo vsled glasovanja za znani Rennerjev predlog pričakovati, da dovoljujejo uvoz srbske živine. Vlada se ni dalje obotavljala, ampak dokončala pogajanja s Srbijo.

V novi trgovinski pogodbi so določila, ki bodo v mnogih kmečkih krogih našla najhujši upor. Usoda razmer je hotela, da bosta ravno Savinska dolina in Saleško-mislinska dolina, torej okraja žalostnih poslancev Robleka in Ježovnika, najhujše prizadeta. Ta dva okraja kupujeta vse žitne vrste. V novi pogodbi s Srbijo pa so se zvišale carine na razna žita, kar se pravi, da bo vsakdanji kruh Ježovnikovih in Roblekovih volilcev zopet dražji. To je huda kazen za ljudstvo, ki si voli nesposobne poslance, katere mu priporočajo liberalni advokati in liberalni učitelji!

Carina je zvišana po novi pogodbi za:

pšenico	od 1 K 74 v kakor je bilo dosedaj na 6 K 30 v
rž	1 " 79 " " " " " 5 " 80 "
ječmen	1 " 60 " " " " " 2 " 80 "
oves	1 " 43 " " " " " 4 " 80 "
turšico	1 " 60 " " " " " 2 " 80 "

Povsod na Spodnjem Stajerskem se skrbno goji sadjarstvo. Carina za uvoz različnega sadja pa se je znižala, nova pogodba bo torej neugodno uplivala na cene našega sadja. Zopet škodljiva pridobitev poslancev Narodne stranke! Carina za uvoz svežega sadja se je znižala kakor v pogodbi za Italijo. Carina na posušene češnje za 100 kg znaša 8–10 K. Se carina za češpljin sok se je znižala za 2 K približno.

Naravnost uničevalne za naše kmete so določbe glede uvoza živine. Srbija sme vsled nove pogodbe uvoziti v Avstrijo 35.000 govede in 70.000 svinj v zaklanem stanju. Dunajsko mesto, v katerem se ravno delajo cene za našo živino, si je že zagotovilo večino srbske govede in veliko število svinj. To pomeni, da imamo pričakovati novo padanje cen naših živin. Zahvala za to gre tudi naši liberalni

laži-Narodni stranki. Na tak škodljiv način skrbi ona za slovenski narod!

Carina znaša za cent žive teže: za govedo 9 K 40 h, prej 60 K za komad živine. Če tehta živina 450 kg, pomeni to 18 K carine manj nego prej! Za svinje v teži do 110 kg znaša carina 11 K, prej 12 K, za masne svinje prej 10 K, zdaj 5 do 6 K manj.

In še več! Da se ne zanese k nam živinska kuga, ki ravno v Srbiji neprenehoma razsaja, morala bi se sprejeti živino-obrambna (veterinarska) določila. To se ni zgodilo, in imeli bomo torej v prihodnje ne samo nižje cene živin, ampak tudi živinsko kugo! Vsa čast Narodni stranki! Komaj je poslala prve svoje poslance v državni zbor, že mora naš kmet čutiti to tudi na svojem lastnem telesu! Kar je mogla, je storila v njegovo škodo!

Narodna stranka se bo trudila odviniti pozornost od sebe. Prireja zborovanja, na katerih ne govori o srbski pogodbi, ampak o volilni preosnovi in vseučilišču. Naše mnenje pa je, da stranka, ki jemlje našemu narodu kruh, nima pravice govoriti o njegovih prosvetnih potrebah, kajti tudi tukaj se je treba bati njene nesrečne roke, da nam izda koristi našega naroda. Ljudstvo, pokaži povsod vrata tej škodljivki!

Politični ogled.

Kdaj pride do sloge? Naši liberalci so razdrli slogo na Spodnjem Stajerskem. Korist od tega imajo nekateri sebičneži v njihovi stranki, največjo korist pa narodni nasprotniki. Vkljub temu nočejo nič slišati o slogi. V Narodnem svetu bi bilo treba, da so zastopane vse stranke. Liberalci in prvaki pa so naše somišljenike vrgli ven iz tega sveta, s tem da so izrabljali večino v strankarske namene. Še sedaj nočejo niti liberalci niti prvaki nič vedeti o slogi. Le eno vedno hočejo, slogo med liberalnimi in našimi poslanci v državnem zboru. Zakaj pa? Ker bi samo tam imeli korist od sloge. Njihovi poslanci so nesposobni, za to bi jim le koristilo, če se lahko naslonijo na naše poslance. Naši poslanci bi morali potem delati, liberalni pa bi želi slavo. Poznamo dobro celjske tiče. Kolikor pa mi vemo iz krogov naših poslancev, so ti vedno za slogo in edinstvo s Hrvatimi. Toda tukaj ima svoje roke Ploj vmes, ki brez liberalcev neče združenja Slovencev in Hrvatov. Če

je slovenskim politikom res toliko na slovensko-hrvaški slogi, naj žrtvujejo svoje štiri liberalne poslance, na Dunaju nastane velik složen klub in Bosna bo mirna! Toda Ploj tega ne dovoli, on je zvest odvetnik slovenskih liberalnih poslancev.

Koroška kmetijska družba in Slovenci. Omenjena družba je zopet pokazala, kako naklonjena je Slovincem. Kakor je namreč za nemški del dežele imela potovalne učitelje za čebelarški pouk, tako jih je v preteklem letu nastavila tudi za slovenski del, in sicer v osebah g. A. Martinjaka, nadučitelja v Medgorjah, g. J. Krebsa, učitelja na Lešah, in g. Horvata, učitelja v Čačah. Pa ravno za pliberski in velikovski okraj, ki je najbolj slovenski, si je poskrbela za slovenskega potovalnega učitelja (za čebelorejo) Nemca! Kajti g. Krebs ne zna nobene besede slovenski. To se pravi s Slovenci norce briti!

Volitve na Goriškem za našo Slov. ljudsko stranko niso izpadle ugodno. Mi imamo 5 poslancev, liberalci 9. Sicer so manjšine ljudske stranke zelo velike, vendar uspeh se sodi po izvolitvi. Nočemo nič olepšati, niti se po nepotrebnem tolažiti. Ni pa tako slabo, kakor si domišljajo nasprotniki, niti oddaleč ne. S. L. S. na Goriškem je mlada, zelo mlada. Volilni boj je razvnel političko nezrelo ljudstvo, v tolminskem okraju in v goriški okolici so se za S. L. S. pokazale take večine, da smo bili veselo iznenadeni. Shodov je bilo veliko, tudi časopisje je storilo svojo dolžnost. Ako se v goriškem deželnem zboru izemir liberalno-agrarna večina, bo S. L. S. prijetnem položaju opozicije, kar neizmerno mnogo pomenja za agitatorično in organizatorično delo med ljudstvom. Izobraževalne organizacije na Goriškem skoro nič ni! Tudi vzgoje zaupnikov manjka! Tu nemudoma na delo! Marljiva je duhovščina, pa žalibog, ne povsodi. So gotovi obstanki iz stare dobe. Preko tega treba iti brez pardona! Povdarjamo tudi, da je o pravi delavski organizaciji na Goriškem komaj kaj duha in sluha. Sicer pa v tem oziru tudi na Stajerskem nismo bogve kako daleč prišli. Trbovlje bi morale prednjačiti. Naši poslanci na Goriškem so: dr. Gregorčič, Klančič, Zega, Berbuč, Kosmač; liberalni poslanci: dr. Gregorin, dr. Franko (dvakrat izvoljen), J. Strekelj, Križnič, A. Strekelj, Gabršček, Obljubek, Kovač.

Odprtje srbskih mej. Kakor se nam poroča iz Dunaja, je bil sedanji poljedelski minister Ebenhoch vedno nasprotnik odprtja mej. Pogodbo glede

Podlistek.

Kmečki kralj Matija Gubec.

Iz hrvaškega Marko Kraja.

(Dalje.)

Zaklinjamo se pri krvi Kristusovi, da se maščujemo nad Tatom, odgovorijo kmetje in v svetem navdušenju dvigajo roke.

Orožja imamo nekaj sami, nadaljuje Gubec, nekaj nam ga je poslal gospod Gregorijanec, za smodnik pa nam je podarila gospa Uršula sto dolarjev. Vi poznate, bratje, vsakdo dobro svoj domači kraj, a treba je še dogovora! Delajte in vzbujajte kmete, a oprežno, da nas ne zasledijo!

Tah mora pasti! Bog naj sodi!, grmijo kmetje. Mato, se vzdigne Pasanec, mi se pripravljamo za vojsko, a v vojski je treba poveljnika. Ti znaš brati in pisati, pametnejši si ko mi, bodi nam ti poveljnik!

Gubec mora biti poveljnik!, zakličejo vsi v en sam glas.

Da, vodil vas bom v svetem boju za našo pravico! Tako mi pomodi Bog!, konča Gubec.

Za svojo pravico hočemo živeti in umreti!, zakličejo enoglasno ti teptani in zaničevani bojovníki za božjo pravico in ljudsko dostojanstvo ter si krepko stiskajo žuljave roke v slovo.

XX.

„Ali je to moja Janica?“

Nekega jutra se niso malo začudili brdovski vaščani. Konjenik, opravljen bolj po turško, je dirjal po cesti proti Brdovcu; samo po dolgih laseh in kučmi si mogel spoznati, da je kristjan.

Jahač na krasnem turškem konju ne gleda ne na levo in ne na desno, le zmirom hitreje poganja svojega žrebca proti vasi.

Pri prvi hiši sreča deklico ter jo vpraša, mu ti ne bi mogla povedati, če je slepec Jurko in njegova Janica doma.

Dekle ga začudeno pogleda, potem pa mu pove, da ne stanujeta več tu, ampak pri Matiji Gubcu na Stubici.

Na mestu obrne jezdec konja in jo udari v urnem teku proti Stubici. Ravno je zvonilo na Goraji Stubici opoldne, ko je prišel Juro Mogaič — kajti nikdo drugi ni bil ta jezdec — do Gubčeve hiše. Bliskoma skoči raz konja, ki ga priveže za ograjo, sam pa gre dalje proti orehu. A žive duše ni doma.

Oko mu zastane na deklici, ki je sedela pred hišo na kamnu in bulila s srpimi očmi v pisan sveč.

Juro spozna v tem volem, porumenelem obrazu, iz katerega niso mogli brati nikakega čuvstva, in preko katerega so padali razmršeni lasje, — svojo Janico.

Pristopi k njej, prime jo za rame, kliče jo z imenom in vprašuje, ali se nič ne spominja več svojega Jura. A dekle se neumno zareži in začne izgovarjati njemu popolnoma neznane besede brez vsakršne zveze. Iz vsega njenega govorjenja in iz

vseh kretenj je Juro s strahom spoznal, da je njegova nevesta Janica znorela.

Ves obupan se prime za glavo, vrže se na travo in stoka je pritiska vroče čelo na mrzlo zemljo. Kdo je to?, se začuje s ceste krepek moški glas. Juro skoči s tal.

Ujee! — Sin moj!, zakličeta oba naenkrat in mladenič se vrže na prsi uicu, ki ga s svojo železno roko pritisne k sebi in vzdihne:

Juro, sin moj! Odkod te nosi Bog?

Ne vprašuj, za Boga! Rajši mi povej: Ali je to moja Janica?

Je!, pritrdi Gubec.

In kdo ji je to storil?

Tah!

Tah!, zatuli Juro in seže po puški.

Pomiri se, moj Juro, ubogaj me! Bol in žalost ti trga srce; moje srce se je že spremenilo v trd kamen. O pravem času te je rešil Bog, dobro si mi došel. Tah ti je oskrnil nevesto, znorela je. Kamor koli pogledaš, povsod, v vsaki koči krvavijo rane kakor tebi! Povsod med kmeti mrmranje kakor gromoviti tok: Dosti je muk, dosti trpinčenja! Dol z gospodo! Razvalimo vsa ta krvoločna gnezda in z mečem zapišimo postavo, da naj bode vsak človek enak pred Bogom in ljudmi! Naši bratje so pripravljani in še kak mesec, pa hajd nad grajščine! Jaz jih bom vodil v sveti boj! Dali smo si sveto prisego, da ne mirujemo, dokler se ne osvetimo!

Ob vaši strani bom tudi jaz vihtel sabljo in poleg vas bom poginil! Na tem svetu itak nimam iskati ničesar več!

Odšla sta v hišo. Juro je zdaj pripovedoval stricu, kako je bil z več kristjani ujet pri nekem begu v Banjaluki. Neko noč zažare begove žitnice vse

Srbske meje so odprte!